

CENTAR ZA ŽENE ADELA SISAK

SAŽETAK

U radu je prikazana nevladina organizacija Centar za žene Adela iz Siska. Centar za žene Adela od 2003. godine pruža pomoć i podršku žrtvama obiteljskog nasilja. Nadalje udruga se bavi i ekonomskim osnaživanjem žena. U radu su pobliže prikazane aktivnosti udruge te projekti koje udruga provodi.

Centar za žene Adela iz Siska nevladina je udruga, osnovana 2003. godine, s ciljem pružanja podrške i pomoći žrtvama obiteljskog nasilja i ekonomskog osnaživanja žena na području Sisačko-moslavačke županije, kao i cijele Republike Hrvatske, ukoliko to zahtijeva nacionalna strategija i ukoliko je u nacionalnom i lokalnom interesu onih kojima je potrebna pomoć. Od osnutka, članice Centra za žene Adela provodile su razne aktivnosti kojima su promicale kulturu nenasilja, te na taj način pridonijele osvješćivanju i senzibilizaciji javnosti za problem nasilja u gradu Sisku, te drugim gradovima i općinama Sisačko-moslavačke županije. Centar za žene Adela obavlja sljedeće aktivnosti:

- pružanje pravne i psihosocijalne pomoći žrtvama obiteljskog nasilja
- psihološko osnaživanje žrtava nasilja, naročito žena i djece
- pružanje pomoći osobama kojima su ugrožena ljudska prava

---

¹ Mr. sc. Daša Poredoš Lavor, socijalna radnica, sudski vještak za društvene znanosti (problemi obitelji djece, mladeži i odraslih), stručna suradnica Centra za žene Adela Sisak. e-mail: dasa.poredos@sk.t-com.hr

Daša Poredoš
Lavor¹

Neuropsihijatrijska bolnica »Dr.
Ivan Barbot« Popovača

Ključne riječi:

Centar za žene Adela,
Sisačko-moslavačka županija,
aktivnosti, projekti.

- SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja – pruža pomoć žrtvama nasilja razgovorom, informacijama i podrškom – svaki dan od 0 do 24 sata
- rad na poboljšanju kvalitete života kroz organizaciju i osmišljavanje slobodnog vremena žena, djece, mlađih i starijih osoba, održavanjem radionica, predavanja, tematskih susreta, kreativnih stvaraonica, zajedničkih društvenih aktivnosti u zajednici i sl.
- prikupljanje i raspodjela humanitarne pomoći, sukladno Zakonu o humanitarnoj pomoći
- ekonomsko osnaživanje žena i mladih putem edukacija i radionica, kao i putem savjetovališta
- poticanje odgovornog roditeljstva u skladu s Konvencijom o pravima djeteta
- zalaganje protiv zloporaba i manipulacija ženama, djecom i mladima, žrtvama svih oblika nasilja
- zalaganje za širenje tolerancije među djecom i mladima, putem edukacija, javnih tribina i okruglih stolova – po modelu »mladi za mlade«
- djelovanje na prevenciji vršnjačkog nasilja putem edukacija i savjetovanja
- senzibiliziranje javnosti o problemima psihološkog zlostavljanja na radnom mjestu
- organizacija i vođenje Tajnog skloništa za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja.

Od samog osnutka, značajan doprinos ovom humanitarnom radu dale su Lahorka Zec, Silvana Tome i Marijanka Kovačević koja je sadašnja voditeljica Centra.

Kako su kontinuirano učenje i razmjena informacija od neprocjenjive vrijednosti, tako su tijekom siječnja i veljače 2005. godine članice Centra Adela sudjelovale na edukaciji: »Suzbijanje obiteljskog nasilja u lokalnoj zajednici« u organizaciji Društva za psihološku pomoć Zagreb i Admira fondacije iz Nizozemske. Tijekom 2006. godine unapređenje znanja se nastavilo, a kao osobito vrijedne edukacije izdvajam sudjelovanje članica na edukacijskom seminaru »Mentalno zdravlje u poslijeratnoj zajednici i volonterski rad« u organizaciji IRCT Zagreb i edukaciji »Obiteljsko nasilje i lokalna zajednica« u organizaciji Društva za psihološku pomoć Zagreb i Admira fondacije iz Nizozemske. Članice su sudjelovale i na edukaciji za rad na SOS telefonu u organizaciji Ženske grupe Korak Karlovac.

Tijekom svog rada Centar za žene Adela proveo je i provodi razne projekte, kao npr.: »Edukaciju za samozapošljavanje žena«, »Tolerancija je moj izbor«, »Savjetovanjem protiv nasilja«, »SOS telefon za žrtve obiteljskog nasilja«, »Mene ne možete kupiti« (koji je bio namijenjen prevenciji trgovanja ljudskim bićima kao i podizanju razine znanja djece i mladih, kako bi izbjegli situaciju trgovanja ljudskim bićima), »Edukacija za rad na računalima«, »Edukacija za rad na SOS telefonu«, »Edukacijom do istine« (koji je bio namijenjen unapređenju znanja novinara o trgovanju ljudskim bićima, kako bi se dodatno educirali, više i kvalitetnije pisali o navedenoj temi. Edukacijom su bili obuhvaćeni i predstavnici policije Policijska uprave Sisačko-moslavačke županije, djelatnici Centara za socijalnu skrb i liječnici, kako bi se ostvarilo veće razumijevanje i uspješnija suradnja svih subjekata u zajednici koji se bave ovom problematikom) i mnogi drugi.

Centar za žene Adela sudjelovao je tijekom 2007. i 2008. godine u nacionalnoj kampanji »Za nasilje nema opravdanja«. U svrhu senzibiliziranja svih struka za problematiku nasilja u obitelji i društvu uopće, organizirana je i »Edukacija liječnika o obiteljskom nasilju«, a u suradnji sa Savezom samostalnih sindikata Hrvatske – Podružnica Sisačko-moslavačke županije okrugli stol na temu »Stop diskriminaciji na radnom mjestu«. Kao rezultat rada tiskane su i razne publikacije: »Tolerancija je moj izbor«, »Što je nasilje?«, »Sprječimo trgovanje ljudskim bićima«, »Mame i tate!!! – Ne smijemo poći od teškoća što ih dijete stvara, nego od onih što ih dijete ima«, te informativni letci: »Lista prava«, »Mobbing – zločin bez kazne«, »Nasilje u obitelji – izazov suvremenog društva«, »Tolerancija u svakodnevnom životu« i dr.

Najaktivnije djelatnosti Centra za žene Adela su savjetovalište, SOS telefon i Tajno sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, te ću ukratko prezentirati neke pokazatelje, brojčane podatke i iskustva iz tog rada. Stručni tim ovih aktivnosti čine socijalna radnica, pravica, politologinja s položenim pedagoško-psihološkim profilom za rad u obrazovnim ustanovama, medicinska sestra, a po potrebi i radna terapeutkinja i psihologinja.

Tablica 1.

Prikaz ukupnog broja posjeta savjetovalištu u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2007. g.

Ukupan broj posjeta savjetovalištu u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. (ukupno 104 osoba)							
Žrtve prema spolu i broj djece u obitelji							
Žena		Muškaraca			Broj djece u obitelji		
92		12			175		
Dob žrtava							
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina			Preko 50 godina		
23		60			21		
Profesionalni status							
Zaposlene		Nezaposlene			Umirovljene		
49		45			10		
Bračno stanje							
Udate/oženjeni		Neudate/neoženjeni			Razvedene/i		
68		4			32		
Vrsta nasilja							
Psihičko (emocionalno)		Fizičko (i psihičko)			Ekonomsko		
64		25			15		
Podaci o onome tko vrši nasilje							
Sadašnji ili bivši partner/ica		Djeca			Netko drugi/ ljubavnik, poslodavac, svekar, svekrva i dr.		
87		6			11		
Dob nasilnika							
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina			Preko 50 godina		
28		57			19		
Razlozi zlostavljanja							
Alkoholizam	Problemi s djecom	Podjela imovine	Ekonomski problemi	Prekid/ razvod	Bolest	Droga	Mobbing
22	5	17	19	28	8	1	4

Tijekom 2007. godine savjetovalište su posjetile 104 osobe, 92 žene i 12 muškaraca. 49 ih je bilo zaposleno, a 45 nezaposleno, dok je 10 bilo umirovljenika. Najčešće su se obraćali za savjet i pomoć ljudi koji su u braku, a najčešća vrsta doživljenog nasilja je psihičko (emocionalno) nasilje. Nasilje nad žrtvom najčešće su vršili sadašnji ili bivši partneri/ca, koji se najčešće nalaze u životnoj dobi između 21 i 50 godina života, a kao najčešće razloge

zlostavljanja žrtve su iznosile probleme oko prekida veze ili razvoda, probleme vezane uz alkoholizam i ekonomsku ovisnost.

Tablica 2.

Prikaz ukupnog broja posjeta savjetovalištu u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2008. g.

Ukupan broj posjeta savjetovalištu i grupama samopomoći u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. – (ukupno 143 osoba)							
Žrtve prema spolu i broj djece u obitelji							
Žena		Muškaraca			Broj djece u obitelji		
130		13			202		
Dob žrtava							
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina			Preko 50 godina		
34		80			29		
Profesionalni status							
Zaposlene		Nezaposlene			Umirovljene		
71		55			17		
Bračno stanje							
Udate		Neudate			Razvedene		
87		12			44		
Vrsta nasilja							
Psihičko		Fizičko			Ekonomsko		
83		38			22		
Podaci o onome tko vrši nasilje							
Sadašnji ili bivši partner/ica		Djeca			Netko drugi/ ljubavnik, poslodavac, svekar, sverkra i dr.		
99		10			34		
Dob nasilnika							
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina			Preko 50 godina		
31		73			39		
Razlog zlostavljanja							
Alkoholizam	Djeca	Podjela imovine	Ekonomski problemi	Prekid/ razvod	Bolest	Droga	Mobbing
19	9	28	23	44	7	3	10

Tijekom 2008. godine savjetovalište su posjetile 143 osobe, 130 žena i 13 muškaraca. 80 ih je bilo srednjih godina, u životnoj dobi od 31 do 50 godina. 71 je bilo zaposlenih, a 55 nezaposlenih, dok je 17 bilo umirovljenika. Najčešće su se obraćali za savjet i pomoć ljudi koji su u braku, a najčešća vrsta doživljenog nasilja je psihičko (emocionalno) nasilje. Nasilje nad

žrtvom najčešće su vršili sadašnji ili bivši partneri/ca, koji se najčešće nalaze u životnoj dobi između 21 i 50 godina života, a kao najčešće razloge zlostavljanja žrtve su iznosile probleme oko prekida veze ili razvoda, probleme imovinske prirode (podjela imovine tijekom razvoda), te ekonomske prirode koji su se često odnosili na ostvarivanje prava na alimentaciju.

Tablica 3.

Prikaz ukupnog broja poziva upućenih SOS telefonu za pomoć žrtvama obiteljskog nasilja u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine

Broj poziva u razdoblju od 1. siječnja – 31. prosinca 2007. (ukupno 916 poziva)						
Od kuće	S radnog mjesta ili od susjeda, prijatelja, rodbine		Prvo javljanje žrtve	Poziv same žrtve	Poziv susjeda, rodbine i sl.	
485	431		531	760	156	
Dob žrtava						
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina		Preko 50 godina		
165 žrtava		623 žrtve		128 žrtava		
Profesionalni status						
Zaposlene		Nezaposlene		Umirovljene		
503		357		56		
Bračno stanje						
Udate/oženjeni		Neudate/neoženjeni		Razvedene/i		
604		74		238		
Vrsta nasilja						
Psihičko (emocionalno)			Fizičko i psihičko			
696			220			
Podaci o onome tko vrši nasilje						
Suprug, bivši suprug, nevjenčani suprug, ljubavnik	Poslodavac	Svekar i svekrva		Institucije	Djeca	
850	28	14		14	10	
Dob nasilnika						
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina		Preko 50 godina		
182		591		143		
Intervencija SOS telefona (bilo je moguće primijeniti više intervencija)						
Smještaj u sklonište	Savjetovanje sa socijalnom radnicom	Savjetovanje s odvjetnicom	Informacije iz obiteljskog zakona	Upućivanje u savjetovalište CZŽ Adela	Osnaživanje	Upućeni u druge institucije
3 žene i 7 djece	96	93	378	387	93	88

Tijekom 2007. godine bilo je upućeno 916 poziva SOS telefonu za pomoć žrtvama obiteljskog nasilja. U 531 slučaj to je bilo prvo javljanje žrtve obiteljskog nasilja, 485 osoba zvalo je SOS telefon od kuće, a 431 izvan kuće (s radnog mjesta, od susjeda, rodbine i sl.). Bilo je 156 poziva od strane susjeda i rodbine koji su ukazivali na konkretne situacije nasilja u obitelji u njihovom okruženju i postavljali pitanja tko bi tim obiteljima mogao i trebao pomoći, te što zapravo oni mogu učiniti da okončaju takve mučne situacije. Što se tiče dobi žrtava koje su se obratile za pomoć putem SOS telefona, najviše ih je u dobi od 31 do 50 godina. Prema profesionalnom statusu pomoć su najčešće tražile zaposlene osobe, a s obzirom na bračno stanje, udate i oženjene osobe. Najčešći oblik doživljenog nasilja bilo je psihičko (emocionalno) nasilje. Nasilje nad žrtvom najčešće su vršili sadašnji ili bivši partneri/ca, koji se najčešće nalaze u životnoj dobi između 31 i 50 godina života. U skladu s potrebama korisnika i djelatnostima Centra, pružen im je najprihvatljiviji oblik pomoći, koji je najčešće bio kombinacija više raznih intervencija.

Tablica 4.

Prikaz ukupnog broja poziva upućenih SOS telefonu za pomoć žrtvama obiteljskog nasilja u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. godine

Ukupan broj poziva u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. (ukupno 996 poziva)				
Od kuće	S radnog mjesta ili od susjeda, prijatelja, rodbine	Prvo javljanje žrtve	Poziv same žrtve	Poziv su- sjeda, rodbi- ne i sl.
538 poziva	458 poziva	701 poziv	783	213
Dob žrtava				
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina		Preko 50 godina
180 žrtava		669 žrtava		117 žrtava
Zaposlenost				
Zaposlene		Nezaposlene		Umirovljene/ nisu nikada radile
583		303		180
Bračno stanje				
Udate		Neudate		Razvedene
686		103		177

Nastavak tablice 4.

Ukupan broj poziva u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. (ukupno 996 poziva)						
Vrsta nasilja						
Psihičko				Fizičko i psihičko		
623				343		
Podaci o onome tko vrši nasilje						
Suprug	Poslodavac	Svekar i svekrva	Institucije	Djeca		
904	19	21	10	12		
Dob nasilnika						
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina		Preko 50 godina		
158		630		178		
Intervencija SOS telefona (bilo je moguće primijeniti više intervencija)						
Smještaj u sklonište SMŽ 1. 7. do 31.12. 2008.	Savjetovanje sa socijalnom radnicom	Savjetovanje s odvjetnicom	Informacije iz obiteljskog zakona	Upućivanje u savjetovanište CZŽ Adela	Osnaživanje	Upućeni u druge institucije
11 žena i 17 djece	48	96	423	365	83	124

Tijekom 2008. godine bilo je upućeno 996 poziva SOS telefonu za pomoć žrtvama obiteljskog nasilja. U 701 slučaj to je bilo prvo javljanje žrtve obiteljskog nasilja, 385 osoba zvalo je SOS telefon od kuće, a 458 izvan kuće (s radnog mjesta, od susjeda, rodbine i sl.). Bilo je 213 poziva od strane susjeda, jer su putem javnih nastupa Centra Adela u lokalnoj sredini stekli povjerenje prema ovom Centru kao stalnom izvoru podrške i informacija vezanim uz prevenciju i pomoć osobama žrtvama obiteljskog nasilja, kao i osobama koje izravno ili neizravno svjedoče takvim ponašanjima. Što se tiče dobi žrtava koje su se obratile za pomoć putem SOS telefona, najviše ih je u dobi od 31 do 50 godina. Prema profesionalnom statusu pomoć su najčešće tražile zaposlene osobe, iako je u porastu i broj umirovljenih osoba koje su tražile pomoć, a s obzirom na bračno stanje, najučestalije su se javljale udate i oženjene osobe. Najčešći oblik doživljenog nasilja bilo je psihičko (emocionalno) nasilje. Treba istaknuti da je evidentiran i veći broj doživljenog kombiniranog psihičkog i fizičkog nasilja opisanog od strane žrtve. Nasilje nad žrtvom najčešće su vršili sadašnji ili bivši partneri/ca, koji se najčešće nalaze u životnoj dobi između 31 i 50 godina života. Otkad Sisačko-moslavačka županija ima Tajno sklonište, u vremenu od 1. srpnja do 31. prosinca 2008. godine u njega je smješteno 11 žena i 17 djece. Daljnje najčešće intervencije bile su informacije iz Obiteljskog zakona i upućivanje u savjetovanište Centra za žene Adela.

Dugi niz godina članice Centra za žene Adela i drugi subjekti u zajednici djelovali su na oživotvorenju projekta Tajnog skloništa za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja. Nakon višegodišnjih angažmana, upornog djelovanja i konačne političke podrške, dana 1. srpnja 2008. godine otvoreno je prvo Tajno sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja u Sisačko-moslavačkoj županiji. Nasilje nad ženama je u Sisačko-moslavačkoj županiji poprimilo velike razmjere, te je otvaranjem skloništa pružena mogućnosti ženama i djeci, da osnaženi započnu život bez straha. Na to nas obvezuje i ključni dokument u borbi protiv nasilja nad ženama, Konvencija Ujedinjenih naroda o prekidu svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW). Prema statističkim podacima ²na području Sisačko-moslavačke županije živi 185 387 stanovnika, od čega žene čine 51,92% ukupne populacije. O postojanju velike potrebe za skloništem govore i podaci dobiveni iz PU Sisačko moslavačke, a vidljivi su u tablici 3.

Tablica 5.

Broj kaznenih djela nasilničkog ponašanja u obitelji (čl. 215a) u SMŽ, uz podjelu po spolu za razdoblje od 2001. do 2008.

Godina	Broj kaznenih djela	Muški počinitelji	Ženski počinitelji
2001.	12	11	1
2002.	7	6	1
2003.	14	12	2
2004.	58	55	3
2005.	149	142	7
2006.	85	82	3
2007.	52	49	3
2008.	52	40 (+8) *	4
Ukupno	429	397	24

Izvor: MUP RH – Policijska uprava Sisačko – moslavačka.

* 8 je muških počinitelja u recidivu i multirecidivu, te su samo pri počinjenju prvog kaznenog djela evidentirani.

Iz tabelarnih podatak razvidno je da je obiteljsko nasilje prisutno u društvu, te unatoč velikoj »tamnoj brojci«, u značajnoj mjeri i zabilježeno u policijskim evidencijama te procesuirano. Najčešće su muškarci počinitelji kaznenog djela nasilničkog ponašanja u obitelji, dok nije zanemariv ni broj ženskih počinitelja. Najveći broj kaznenih djela nasilničkog ponašanja u obitelji na području PU Sisačko-moslavačke županije evidentiran je tijekom 2005. godine.

² www.smz.hr.

Nasilje nad ženama prepoznato je i u Republici Hrvatskoj kao značajan društveni problem (Ajduković i Pavleković, 2000.). Patrijarhalna društva smatraju kako je isključiva uloga žene da bude majka i supruga. Kada se govori o nasilju nad ženama, najčešće se misli na fizičko nasilje. Cilj nasilja je nametanje sile i kontrole nad žrtvom koju se želi slomiti, te je podčiniti nasilnikovoj volji (Modly, 2000.). Mnogi stručnjaci uspoređuju nasilje nad ženama s tehnikama koje se koriste pri mučenju. Tako nasilnici koriste psihološko nasilje kao npr. izolaciju, verbalno nasilje, ponižavanje, ocrnjivanje, prijetnje, zastrašivanje, prisiljavanje na ponižavajuće radnje i sl. Kako se ove brutalne faze mogu izmjenjivati s fazama nježnosti, poklanjanjem cvijeća i sl., žena može biti zbunjena, može pomisliti da za nju postoji nada, da će se partner možda promijeniti. Međutim, sve su to metode manipulacije, samo zato da bi žena ostala s nasilnikom.

Cilj nasilničkog ponašanja je uništavanje samopouzdanja i slamanje otpora žrtve (Karlović, Zoričić i Gale, 2000.). Zbog toga žrtva stalno živi u strahu od daljnjeg nasilja. Osim navedenog, nasilnik može koristiti i druga sredstva koja su isticala žene žrtve koje su dolazile u savjetovalište Centra za žene Adela, a to su prijetnje njima ili članovima obitelji. Na taj način nasilnici vrlo učinkovito drže žrtvu u strahu i stalnoj pokornosti. Tako i kada nema izravnog nasilja, drže žrtvu u strahu i stalnoj pokornosti, te je žena žrtva pod stalnim pritiskom kada će se nasilje ponoviti. Žene koje su se javljale Centru za žene Adela, tražeći zaštitu, najčešće su isticala kako je zlostavljač prijetio smrću njima ili članovima obitelji – najčešće djeci, a u nekoliko slučajeva roditeljima, braći ili sestrama, te kućnim ljubimcima. Kako se ciklus nasilja nastavlja, kontrola je sve jača, tako da žena postaje izolirana, nasilnik ne dozvoljava da viđa prijateljice, rodbinu, susjede i dr. Nakon nekog vremena kod žrtve se javlja tzv. Stockholmski sindrom. Naime, žene se nakon nekog vremena provedenog u zajedničkom životu s nasilnikom boje da ne naljute zlostavljača, te će pokušavati pridobiti njegovu naklonost i postavljat će se kao njegov saveznik. To se može dogoditi npr. kod prikrivanja stvarnih uzroka vidljivih povreda. Žene često ostaju dugi niz godina u takvoj nasilnoj vezi. Jedan od razloga je i ekonomska ovisnost o nasilniku.

Nasilje u obitelji uvijek se odražava na djecu i na njihov normalan rast i razvoj, te ostavlja dugotrajne traume (Podobnik, Foller i Podobnik, 2005.). Iz tog razloga djeci treba osigurati sigurno okruženje u kojem će dobiti primjerenu pomoć, kao i njihove majke pomoć i savjete o daljnjim postupcima u životu.

Tragovi nasilja u djetinjstvu dovode do situacije da će dječaci možda i sami jednoga dana postati zlostavljači, a djevojčice će trpjeti nasilje. I iz tog razloga je bila vidljiva velika potreba da se otvori sklonište na području Sisačko-moslavačke županije, kako bi se takvoj djeci omogućilo da se izvuku iz *čarobnog kruga nasilja*, te da ih se pokuša vratiti u djetinjstvo, a kasnije u zdrave odrasle ljude, sa zdravim odnosom prema članovima obitelji, a i okolini uopće. Kako je očito da ženama ne treba samo krov na glavom, činjenica je da takve žene treba osnažiti, vratiti im samopouzdanje. To je razlog više zašto je potrebno da u Tajnom skloništu žene i djeca žrtve dobiju i primjerenu psiho-socijalnu pomoć, za što je potreban

i kvalitetan (iskusan) tim stručnjaka. Cilj rada u skloništu je osnaživanje žena kako bi one postale sposobne voditi neovisan život, život bez nasilja.

Tajno sklonište u Sisku kapaciteta je do 25 osoba. Nažalost, često je u potpunosti popunjenih kapaciteta. Još uvijek nema neki trajniji, a time i sigurniji model financiranja, već se sredstva, u skladu s mogućnostima lokalne vlasti, izdvajaju iz gradskog i županijskog proračuna, putem donatora i volonterskim radom članica. Nadamo se da će se u skorije vrijeme pronaći neki sigurniji oblik financiranja ovakvog rada, jer je on od velikog društvenog interesa.

Prije svakih lokalnih izbora Centar za žene Adela organizira mnoge radne sastanke s predstavnicima političkih stranaka na temu »Žene u politici«. Na radnim sastancima okupljali su se predstavnici raznih političkih stranaka koji su bili poticani na neophodnu činjenicu da u svojim strankama na izborne liste uključe što veći broja žena.

Potrebno je istaknuti da Centar za žene Adela Sisak mnoge projekte provodi u suradnji i uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Grada Sisak, Sisačko-moslavačke županije, Ureda Svjetske banke u Republici Hrvatskoj i drugima, te im se ovom prilikom svima srdačno zahvaljujemo.

Podsjećamo vas da je naš SOS telefon (broj 044 888 888) dostupan od 0 do 24 sata, a pozivamo vas da posjetite našu internetsku stranicu: www.centar-adela.org i kontaktirate nas putem e-maila: centar.za.zene.adela@sk.t-com.hr.

LITERATURA

1. Ajduković, M. & Pavleković, G. (2000). **Nasilje nad ženama u obitelji**. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.
2. **Informacijski sustav MUP RH**, (2008). Sisak: Policijska uprava Sisačko – moslavačka.
3. Karlović, D., Zoričić, Z. & Gale, R. (2000). Agresija – biološki, psihološki, socijalni i kriminološki problemi. **Socijalna psihijatrija**, 32 (3), 106-112.
4. Modly, D. (2000). Policija i nasilje u obitelji. **Policija i sigurnost**, 10 (1/6), 167-80.
5. Podobnik J., Foller & Podobnik, I. (2005). Poremećaji ponašanja/poremećaji s nasilničkim ponašanjem – suvremeni pristup. **Socijalna psihijatrija**, 33 (2), 61-71.
6. www.smz.hr

